

УДК 378.147:373.2.011.3-51
DOI 10.31494/2412-9208-2019-1-1-284-294

Training of future educators to the pre-school age children's creative personality in theatrical activity

Підготовка майбутніх вихователів до формування творчої особистості дітей передшкільного віку в театралізованій діяльності

Iryna Kardash, **Ірина Кардаш,**
Candidate of Pedagogical Sciences, кандидат педагогічних наук, доцент
Associate Professor
<https://orcid.org/0000-0002-5959-7185>
irinakardash70@gmail.com

Mykolaiv V.O. Sukhomlynskyi *Миколаївський національний*
National University *університет імені*
В. О. Сухомлинського
✉ 24 Nikolska St., ✉ вул. Нікольська, 24
Mykolaiv, 54030 м. Миколаїв, 54030

Original manuscript received January 17, 2019

Revised manuscript accepted April 15, 2019

ABSTRACT

The article analyzes the scientists' views on the pre-school age child creative personality formation. It is proved that the conceptual basis of each technology is the creative personality formation based on the manifestation of creative abilities in the early age. Creativity must be taught that there was no reciprocal process of disappointment with unsuccessful attempts and searches for simple creation, immersing in the child's subconscious the feeling of the extremely necessary intellectual foundation of creativity, such as knowledge, skills and abilities. As for different kinds of activities, creative personality is manifested in the search for new, initiative and autonomy in the choice of the object of activity and in the process of its implementation; in the originality of the methods and results of this activity, as well as in the professional use of knowledge, skills and abilities; in the ability to see new tasks in the usual, every day.

It is proved that for the effective development of the preschool child creative personality progress, educators appropriate guidance is necessary. It is an important factor in activating the process of solving creative and inventive tasks, problem situations, and which helps to develop self-control.

It is noted that opportunities for children creative expression are provided by theatrical activity, which has unique potential possibilities for solving the problems of forming children creative abilities. Moreover, each of its types allows solving specific problems, while providing a huge positive impact on the formation of preschoolers' creative abilities. Pedagogical leadership of theatrical activity in the preschool education institution includes upbringing the child's common culture foundations; adding children to theater art; the development of creative activity, the game abilities.

In accordance with the theoretical substantiation of this problem, the methodology of its research was developed, the requirements for the organization of theatrical activity were determined, the model of formation of the creative personality of pre-school children in the process of theatrical activity was presented, because of which the effectiveness of the work increased.

Key words: *pre-school age child, theatrical activity, creative personality, creative abilities, pedagogical leadership*

Вступ. Проблема творчого розвитку особистості та її прояву в творчій діяльності до цього дня залишається актуальною у вітчизняній і зарубіжній психолого-педагогічній теорії і практиці. Ситуація розглядає процес становлення творчої особистості як вирішальний чинник у розвитку підростаючого покоління. З позицій цих вимог одним з найбільш актуальних пошуків усієї сучасної освіти виступає потреба у формуванні творчої особи на ранніх етапах її розвитку, а саме в дошкільному віці (Л. Божович, Л. Венгер, Л. Виготський, П. Гальперін, О. Запорожець, Д. Ельконін). Проаналізувавши базові положення більшості сучасних педагогічних технологій, можна констатувати, що концептуальною засадою кожної технології є формування творчої особистості на основі вияву здібностей у ранній віковий період.

Методи та методики дослідження. Аналіз філософських та психолого-педагогічних джерел дозволяють застосувати такий підхід до визначення творчої особистості. За визначенням психологів, під творчою особистістю слід розуміти таку особистість, яка має внутрішні передумови (особистісні утворення, специфіка когнітивної сфери, нейрофізіологічні задатки), що забезпечують її творчу особистість, тобто не стимульовану ззовні пошукову та перетворюючу діяльність (Сисоєва, 2006).

Т. Волобуєва трактує творчу особистість дитини як мобілізацію її інтелектуальних, вольових і фізичних сил на створення в процесі навчання нового продукту, що відрізняється від відомих їй раніше (Волобуєва, 1996). Н. Біла зазначає, що творча особистість є цілісною якістю особистості, яка спрямована на перетворення діяльності. Вона є не відокремленою групою вмінь та навичок, а цілісним формуванням якостей, що визначають ідейну зрілість особистості, її моральну позицію, високий рівень загальної культури, активну виконавську діяльність і методичну підготовку (Белая, 1985).

О. Лобова визначає творчу особистість як сталу і водночас динамічну інтегративну особистісно-діяльнісну характеристику, що спрямовує людину на перетворювальну діяльність та забезпечує її творчий рівень завдяки єдності двох основних структурних елементів: творчо орієнтованої мотиваційної сфери та творчих здібностей, які є своєрідним підґрунтям творчої активності (Лобова, 1998).

Ми погоджуємось із тим твердженням, що творча особистість – це креативна особистість, яка внаслідок впливу зовнішніх факторів набула необхідні для актуалізації творчого потенціалу додаткові мотиви, особистісні утворення, здібності, що сприяють досягненню творчих результатів в одному чи кількох видах творчої діяльності.

Цілком зрозуміло, що результати будь-якої діяльності людини залежать від рівня розвитку відповідних здібностей. Основні положення теорії здібностей були розроблені в 30–50-х роках минулого століття психологами Л. Виготським, С. Рубінштейном, Б. Тепловим і пізніше

розвинуті в працях О. Леонтьєва, К. Платонова, Н. Лейтеса, В. Шадрікова, Т. Артем'євої. У цьому контексті фундаментальне значення має наукове положення про провідну роль навчання в розвитку дитини, у формуванні її творчості (Л. Виготський, О. Запорожець, В. Давидов та ін.). Так, Л. Виготський, торкаючись проблеми творчості дітей дошкільного віку, зазначав: "З однієї сторони, очевидно, необхідна певна основа для того, щоб у дитини розвивалась творчість, і в цьому розумінні навчання є передумовою творчості. З іншої, жодне глибоке засвоєння, оволодіння людським досвідом без творчої активності дитини є неможливим, і в цьому відношенні творчість є умовою повноцінного, розвивального навчання" (Виготський, 1982: 22).

Аналіз психолого-педагогічної практики і вивчення досвіду діяльності дошкільних освітніх установ показують, що для ефективного протікання процесу розвитку творчої особистості дошкільника необхідне відповідне керівництво з боку вихователя, готового цілеспрямовано і цілісно здійснювати дану діяльність, що можливо тільки при реалізації таких педагогічних функцій:

- інформаційної, що включає уміння користуватися мовною виразністю, точно й образно висловлювати матеріал, користуватися різними методами викладу, активізувати дітей у процесі творчої діяльності;

- організаторської, що включає вміння планувати навчально-виховний процес, підбирати матеріал, методи, прийоми і засоби для змістовної творчої діяльності дошкільників;

- діагностичної, що включає вміння визначати особливості творчих здібностей дітей і враховувати це в організації творчої діяльності, здійснювати облік і контроль ефективності розвиваючої роботи в цілому, бачити зв'язки розвитку творчої особистості дитини з використанням різних методів творчої і пізнавальної діяльності.

Розвиток кожної дитини як творчої особистості відповідає потребам педагогіки сьогодення, сприяє гуманізації освіти. Залучення дітей до мистецтва формує емоційно-ціннісне ставлення до світу, активізуючи їх прагнення до творчої діяльності, тому особливого значення в цьому набуває театралізована діяльність – діяльність надзвичайно емоційно насичена, що робить її привабливою для дітей і приносить їм радість. Така діяльність досить повно охоплює особистість дитини і відповідає специфіці розвитку її психічних процесів. Все це говорить про її широкий розвивальний потенціал, який дозволяє використовувати її в освітньо-виховному процесі.

У театралізованій діяльності розвиваються творчі здібності дітей (артистичність, імпровізація, здатність до переквітлення, формуються оцінні судження, збагачується кругозір); удосконалюється координація рухів, жестів, пластика, міміка, розвивається виразність мовлення (ритм, дикція, інтонаційна виразність), діти опановують діалогічне і монологічне мовлення, вчать працювати з різними театральними ляльками і водити їх, озвучувати, передавати інтонацію, характер персонажу, виражати

почуття героїв у міміці та жестах, обігрувати сюжети улюблених казок через гру-драматизацію та різні види театрів. У театралізованій грі використовуються виразні мовленнєві і пантомімічні дії. Через театральну-ігрову діяльність дорослий вчить розмовляти дітей один з одним не прямо, а опосередковано. Ігрова дія є сприятливою умовою для мовленнєвого розвитку дітей (Луцан, 2005: 41-42).

Театралізовані ігри розвивають творчу самостійність дітей, спонукають до імпровізації в складанні невеликих розповідей і казок, підтримують прагнення дітей самостійно шукати виразні засоби для створення образу, використовуючи рухи, позу, міміку, різну інтонацію і жест. Успіх гри залежить від правильного вибору літературного твору. На думку Л. Шепіло, насамперед він повинен бути в повному розумінні слова драматичним – зав'язка, кульмінація, розв'язка; цікаві дії персонажів, їх повчальні вчинки; короткі монологи і діалоги дійових осіб; зміст зрозумілий дітям; багато дійових осіб, щоб можна було залучити до гри більше дітей; розвиток подій швидкий; мова емоційно насичена художніми засобами виразності (Шепіло, 2013: 14–17).

Уже з раннього віку вихователі залучають дітей до театральну-ігрової діяльності, починаючи з фланелеграфа, театральних та настільних ігор. Для старших дошкільників – ігри-драматизації та імпровізації (розігрування сюжету без попередньої підготовки). Традиційно використовують у роботі з дітьми різні види театрів: настільний, тінювий, пальчиковий, ляльковий.

Результати та дискусії. Теоретичними засадами нашого дослідження виступили такі положення: кожна дитина – індивідуальність, що має від природи неповторний комплекс задатків, на основі яких можуть бути сформовані загальні творчі здібності; завдання педагога полягає в тому, щоб якомога раніше діагностувати перші прояви здібностей і на цьому тлі створити умови для повноцінного гармонійного розвитку особистості кожної дитини; в розробці методики роботи з дітьми, які мають різний рівень здібностей, ми виходили з наявності в дітей інтересу до театралізованої діяльності, не примуруючи їх, бо це пригнічує дитячу зацікавленість.

У молодшій групі діяльність вихователя повинна бути спрямована на стимулювання інтересу до творчості й імпровізації. Поступово дошкільники включаються у процес ігрового спілкування з театральними ляльками, потім у спільні з дорослим імпровізації типу “Знайомство”, “Надання допомоги”, “Розмова тварини зі своїм дитинчам” та ін. У дітей розвивається бажання брати участь в ігрових драматичних мініатюрах на вільні теми.

У середній групі вихователь повинен приділяти увагу розвитку інтересу до творчості імпровізації у процесі придумування змісту гри й втілення задуманого образу за допомогою різних засобів виразності. Імпровізаційність стає основою роботи на етапі обговорення способів втілення образів героїв і на етапі аналізу результатів театралізованої гри, дітей підводять до ідеї про те, що того самого героя, ситуацію, сюжет можна показати по-різному. Необхідно заохочувати бажання придумати

свої способи реалізації задуманого, діяти в залежності від свого розуміння змісту тексту.

Діти старшого дошкільного віку більш яскраво й різноманітно проявляють самостійність і суб'єктивну позицію в театралізованій грі засобами стимулювання їх інтересу до творчості й імпровізації у процесі придумування змісту гри й втілення задуманого образу за допомогою засобів виразності. На конкретних прикладах необхідно допомогти дитині зрозуміти, що краща імпровізація завжди підготовлена. Підготовка досягається наявністю попереднього досвіду, умінням інтерпретувати зміст тексту й осмислювати образи героїв, певним рівнем освоєння різних засобів реалізації своїх задумів. Розв'язок даного завдання вимагає надання дітям права вибору засобів для імпровізації й самовираження.

Сучасні дослідники звертають увагу на значний потенціал театралізованої діяльності. Так, О. Запорожець (Запорожець, 1986) довів, що театралізована гра вчить дитину перейматися думками, почуттями інших людей, виходячи за коло повсякденних вражень у світ людських прагнень і вчинків. Творчий характер театралізованої гри полягає в тому, що дитина наслідують те, що бачить, та передає своє ставлення до побаченого. Входячи в образ, дитина жваво мислить, її почуття заглиблюються, вона щиро переживає події.

У театралізованій грі дитині мало взяти на себе роль певного персонажа: зміст його дій буде реальним лише в тому випадку, якщо вона зможе знайти й передати характер зображуваного персонажа, а це можна зробити точно й адекватно підбираючи й використовуючи засоби образної виразності (вербальні та невербальні). Використання цих засобів вимагає відповідної підготовки, вироблення вмінь користуватися ними, знаходити відповідний емоційний стан персонажа. Конкретна образність і є основою театралізованих ігор (Ветлугина, 1974: 88 – 89).

Чітко дотримуючись сюжету літературного твору, кожна дитина по-своєму створює той чи той образ. Учасники театралізації певним чином взаємодіють між собою. Вони уважно слухають репліки товаришів під час гри, слідкують за їхніми рухами, жестами, мімікою, реагують на відхилення від літературного тексту, залишаючись при цьому весь час у створеному образі.

У драматизації беруть участь усі діти, їх не поділяють на акторів і глядачів, це не театральна вистава, а дитяча гра. Дитина виступає своєрідним режисером подій, вона змінює кінцівку на свій розсуд, вводить нових героїв тощо.

У процесі підготовки та показу вистави в дітей розвивається зв'язне мовлення, яке має емоційно забарвлений характер та передбачає широке вживання вербальних та невербальних засобів виразності (адже під час відтворення художньо-мовленнєвих сюжетів діти засвоюють норму мовлення в її найвищому прояві)

Разом з дітьми вихователі готують елементи костюмів, атрибути, реквізити, що дуже поживляє дійство, сприяють створенню творчої атмосфери, пробуджують уяву й фантазію дітей, зроблять гру цікавою,

радісною, захопливою.

Отже, можемо підсумувати, що театралізована діяльність дає широкий простір для прояву творчих здібностей, самостійності та ініціативності дітей. Дошкільники активно розповідають, ставлять запитання, відповідають, вживаються в образи, оцінюють дії персонажів.

Нашу дослідно-експериментальну роботу ми розпочали з виявлення рівня обізнаності вихователів з особливостями театралізованої діяльності. Було здійснено тестування. На запитання: “У якій освітній лінії Базового компонента дошкільної освіти визначено зміст театральньо-ігрової діяльності? ”; “Який напрям роботи не є складовою змістового блоку “Світ мистецтва”?”; “Який вид компетенції є результатом засвоєння змісту освітньої лінії “Дитина у світі культури” змістового блоку “Світ мистецтва? ” 90% вихователів правильно відповіли, 10% вихователів у відповідях допустили помилки.

На запитання “Що є експресивними засобами?” 80% вихователів відповіли, що це мовлення, міміка, жести, рухи; 15% вихователів сказали, що це сценка, інсценівка, вистава. І 5% педагогів позначили гуманний зміст і колективний характер театральної вистави.

На запитання “Які ігри використовують для діагностики пантонімічними засобами виразності? ” 65% вихователів назвали такі: “Море хвилюється раз...”, “Відгадай, що я роблю ”; 20% вихователів дали такі відповіді: “Сорока-ворона”, “Печу, печу хлібчик ”; 15% вихователів обрали гру “У ведмедя у борю”.

Серед невербальних засобів спілкування, які використовують під час драматизації, 70% вихователів назвали рухи, жести, міміку; 25% вихователів обрали декламацію, спів; 5% – гру на музичних інструментах.

На запитання “Для якого виду театру використовують силуети персонажів?” 75% вихователів назвали тінювий театр; 15% – настільний театр; 10% педагогів обрали театр бі-ба-бо.

На запитання “Які прийоми є провідними в навчанні акторського мистецтва?” 55% вихователів назвали мовленнєво-комунікативне спілкування; 25% педагогів обрали проблемні ситуації; тільки 20% вихователів виділили імітаційно-ігрові та творчі вправи.

На запитання “Що є основним і найскладнішим компонентом акторських здібностей? ” тільки 20% вихователів обрали перевтілення, “входження в образ”; 35% педагогів назвали відтворення сюжету; 45% вихователів сказали, що це взаємодії з іншими персонажами.

У результаті анкетування дійшли висновку, що більшість вихователів, знають питання організації театральньо-ігрової діяльності в дошкільному навчальному закладі, усвідомлюють важливість проблеми формування творчої особистості дошкільників засобами театральньо-ігрової діяльності. Проте вони мало обізнані з прийомами навчання акторського мистецтва.

Метою формувального етапу експерименту була розробка експериментальної моделі розвитку творчої особистості дітей старшого дошкільного віку засобами театралізованої діяльності та визначення

основних педагогічних умов, напрямів роботи з розвитку творчої особистості дітей передшкільного віку.

Реалізація визначеної мети відбувається за такими напрямами: комунікативний, який вимагає від педагога навичок міжособистісної взаємодії з дітьми у процесі їх спільної творчої діяльності, що виявляються в умінні бути завжди доброзичливим, тактовним, привітним і ввічливим; спонукальний, спрямований на вміння порушувати творчий інтерес і фантазію дітей, спонукати їх до активності і перетворення.

Були визначені такі вимоги щодо організації театралізованої діяльності: цікавість і досяжність розвивального матеріалу; взірць для наслідування дій та характеру позитивного героя; практичні застосування знань та умінь у нових ситуаціях; створення відповідних умов для формування прагнень дитини до творчих досягнень; особиста значущість творчої діяльності кожної дитини для отримання високої оцінки колективних дій.

Було розроблено модель формування творчої особистості дітей старшого дошкільного віку у процесі театралізованої діяльності, яка включала три взаємопов'язані етапи: мотиваційний, діяльнісний, художньо-творчий.

Метою першого етапу (мотиваційного) було ознайомлення дітей із літературними жанрами, розвиток в них стійкого інтересу до театралізованої діяльності. Використовувались такі форми роботи: бесіди; заняття; читання казок; **організація ігор-імітацій. Основними методами та прийомами виступили: ігри;** вправи; пояснення. Були реалізовані такі педагогічні умови: відбір художніх творів, які сприяють активізації творчих проявів дітей у театральній-ігровій діяльності; урахування вікових та індивідуальних особливостей дітей при виборі літературних творів.

На цьому етапі особливу увагу ми приділяли увагу ознайомленню дітей із казками, як народними, так і авторськими. Проводили творчі ігри за мотивами казок. Наведемо приклад гри "Колобок".

Хід гри: Діти стають у коло. Лічилкою вибирають ведучого – Колобка. Колобок біжить по колу і співає:

Я Колобок, Колобок,
По коробу метений,
На яйцях спечений –
Я від баби та від діда втік,
Я від зайця та від вовка втік,
Від ведмедя та від лисиці втік!
І від тебе утечу!

При цьому він торкається рукою дитини, біля якої закінчив промовляти слова, і втікає від неї. Колобок біжить по колу, намагаючись зайняти місце дитини, яка ловить. Якщо йому це вдається, то він залишається Колобком. Якщо ж його наздоганяють, то Колобком стає інший. Коли тривалий час діти не можуть зловити Колобка, лічилкою обирають іншого ведучого.

Також було створено гурток “Казкова скарбничка”. Метою гуртка **було** вчити дітей за власним бажанням розігрувати інсценівки за змістом знайомих літературних творів та усної народної творчості. У процесі розгортання гри-драматизації дітей-виконавців удосконалювати навички володіння мовою жестів та імітаційних рухів. Вправляти дітей у наслідуванні постави людей у різних життєвих ситуаціях. Бережливо ставитись до дитячої творчості, розвивати уміння імпровізувати, підтримувати винахідливість, бажання щоразу по-новому розігрувати казки або інші твори за певним сюжетом. Учити передавати відповідними рухами дії людей, характерні професійні рухи.

Завданнями були такі: спонукати до імпровізації з використанням доступних кожній дитині засобів виразності (міміка, жести, рухи тощо). Допомогати у створенні виразних засобів; розвивати здатність до перетворення образної взаємодії, удосконалюючи початкові акторські навички дітей; збагачувати життєвий досвід дитини художніми враженнями; учити узгоджувати свої дії з діями партнера (слухати, не перебиваючи; говорити, звертаючись до партнера); виконувати рухи і дії відповідно до логіки дій персонажів із урахуванням місця дії; викликати бажання промовляти невеликі монологи і розгорнуті діалоги (відповідно до сюжету гри-драматизації); створювати умови для розвитку творчої самореалізації кожної дитини та формування її життєвої компетентності.

У структуру занять гуртка включались: перегляд лялькових спектаклів і бесіди за ними, ігри-драматизації; вправи для розвитку дикції; завдання для розвитку інтонаційної виразності мовлення; ігри-перетворення (вчаться володіти своїм тілом), образні вправи; вправи на розвиток дитячої пластики; вправи на розвиток виразної міміки, елементи мистецтва пантоміми; репетиції і розігрування різноманітних казок та інсценувань.

Метою другого етапу (діяльнісного) був розвиток акторської майстерності дітей, стимулювання дитячої творчості, удосконалення уміння створювати художньо-ігрові образи у відповідності з індивідуальними можливостями.

Використовувались такі форми роботи: **заняття; драматизація окремих епізодів казки; інсценування та читання за ролями віршів; розігрування за ролями літературних творів. Основними методами та прийомами виступили:** пояснення; вказівка; запитання; розповіді дітей; переказ. Були реалізовані такі педагогічні умови: індивідуальний підхід до роботи з дітьми; створення належного середовища та наявності цілеспрямованого психолого-педагогічного впливу з боку вихователя.

На цьому етапі особливого значення набуло формування творчої акторської майстерності дітей. Нами були підготовлені вправи, які сприяли розвитку голосового апарату та слухового сприйняття, формуванню виразності рухів, розвитку звукової уваги та диференціації звуків, вправи на добір атрибутики та декорацій.

Наведемо приклад вправи на формування виразності рухів “Хто я?”.

Мета: вправляти дітей у відтворенні рухів і дій, які характеризують працю людей різних професій.

Вихователь пропонує для показу в рухах професії: бібліотекаря, вчителя, капітана теплохода, тракториста, міліціонера. Вибирає їх з урахуванням наявних у дошкільнят знань про працю дорослих, зокрема в даній місцевості, необхідності створення образу у подальшій грі-драматизації.

Метою третього етапу (художньо-творчого) було вдосконалення вміння дітей імпровізувати, виявлення творчої ініціативи та самостійності, заохочення проявів їхньої винахідливості та фантазії, формування вміння дітей передавати колорит українських народних казок засобами театральної-ігрової діяльності. Використовувались такі форми роботи: **сюжетоскладання; розробка сценаріїв; драматизація казок. Основними методами та прийомами виступили:** ігрові завдання, заохочення, використання цікавих ігор, створення ситуації успіху. Були реалізовані такі педагогічні умови: індивідуальний підхід до роботи з дітьми; єдність педагогічної взаємодії, що включає в себе взаємозв'язані ланки: педагоги – діти – батьки.

Розроблена методика мала на меті підвищити результативність спрямованої роботи над розвитком творчої особистості в дітей перелшкільного віку засобами театралізованої діяльності.

Висновки. Відповідно до отриманих даних можемо констатувати, що діти усвідомили поняття про театралізовану діяльність як вираження життєвих ситуацій у акторській грі; в дітей розвинулись природні задатки, здібності; діти опанували засоби емоційної виразності – міміку, жести, інтонацію; сформувалось уміння співпереживати з персонажем, розуміти зміст дійства, усвідомити колективний характер дієтворення на сцені; оволоділи здатністю до природного перевтілення, входження в образ, навчилися взаємодіяти з іншими персонажами під час театралізованої діяльності; стали емоційно чутливі, добре орієнтуються в основних емоціях і почуттях, знають специфіку їх проявів. Характеризуються творчим ставленням до виконання ролі, самостійністю та індивідуальністю в доборі різноманітних засобів виразності; в дітей сформувались акторські здібності, вміння мімікою та мовою жестів передавати певний стан людини.

Отже, отримавши позитивні результати та відповідно до динаміки сформованості творчої особистості дітей можемо зробити висновок, що різні види театральної-ігрової діяльності, які проводились з дітьми експериментальної групи, сприяли формуванню творчої особистості дітей перелшкільного віку.

Література

- 1.Белая Н. Л. Формирование творческой активности студентов музыкально-педагогических факультетов педвузов в процессе индивидуального обучения: автореф. дисс. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.01 / Белая Н. Л. – К., 1985. – 21 с.
- 2.Выготский Л. С. Собрание сочинений: в 6-ти т. / Л. С. Выготский; гл. ред. А. В. Запорожець – М.: Педагогика, 1982. – Т. 4.: Детская психология. – 432 с.
- 3.Запорожец А. Психическое развитие ребенка: избранные психологические

труды: в 2-х т. / А. Запорожец. – Т. 1. – М.: Педагогика, 1986. – 240 с.

4. Лобова О. В. Формирование творческой активности младших школьников в процессе музыкально-эстетического воспитания : Автореф. дисс. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.01 / О. В. Лобова – Сумы, 1998. – 22 с.

5. Луцан Н. І. Мовленнєво-ігрова діяльність дітей у дошкільних закладах освіти: програма спецкурсу / Н. І. Луцан. – Одеса : СВД М. П. Черкасов, 2005. – 92 с.

6. Развитие творческой активности учащихся младших классов средствами новых информационных технологий обучения: Автореф. дисс. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.01 / Т. Б. Волобуева – К., 1996. – 23 с.

7. Сисоева С. О. Основи педагогічної творчості: Підручник / С. О. Сисоева – К.: Міленіум, 2006. – 260 с.

8. Художественное творчество в детском саду / под ред. Н. А. Ветлугиной. – М.: Просвещение, 1974. – 170 с, с. 88 – 89.

9. Шипіло Л. Грі-драматизації – належну увагу / Шипіло Л. // Дошкільне виховання. – 2013. – №1. – С. 14 – 17.

References

1. Belaia N. (1985). Formirovaniye tvorcheskoi aktivnosti studentov muzykalno-pedahohicheskikh fakul'tetov pedvuzov v protsesse yndyvudual'nogo obucheniya: [Formation of creative activity of students of musical-pedagogical faculties of pedagogical schools in the process of individual learning] avtoref. dyss. ... kand. ped. nauk : spets. 13.00.01 / Belaia N. – K., – 21 p. [in Russian]

2. Vyhotskiy L. (1982). Sobranye sochyneniya: [Collection of works] v 6-ty t. / L. Vyhotskiy; hl. red. A. Zaporozhets – M.: Pedahohyka, – T. 4.: Detskaia psikhohohiya. – 432 p. [in Russian]

3. Zaporozhets A. (1986). Psikhicheskoe razvitiye rebenka: yzbrannye psikhohohicheskiye trudy: [Mental development of the child: selected psychological works] v 2-kh t. / A. Zaporozhets. – T. 1. – M.: Pedahohyka, – 240 p. [in Russian]

4. Lobova O. (1998). Formirovaniye tvorcheskoi aktivnosti mladshykh shkolnykov v protsesse muzykalno-esteticheskogo vospityaniya : [Formation of creative activity of primary schoolchildren in the process of musical and aesthetic education] Avtoref. dyss. ... kand. ped. nauk : spets. 13.00.01 / Lobova O. V. – Sumy, – 22 p. [in Russian]

5. Lutsan N. (2005). Movlennivno-igrova diialnist ditei u doshkilnykh zakladakh osvity: prohrama spetskursu [Speech activity of children in pre-school educational institutions: a special course program] / N. Lutsan. – Odesa : SVD M. P. Cherkasov, – 92 p. [in Ukrainian]

6. (1996). Razvitiye tvorcheskoi aktivnosti uchashchikhsia mladshykh klassov sredstvamy novykh ynfornatsyonnykh tekhnolohiy obucheniya: [Development of creative activity of primary school pupils by means of new information technologies of teaching] Avtoref. dyss. ... kand. ped. nauk : spets. 13.00.01 / Volobueva T. – K., – 23 p. [in Russian]

7. Sysioieva S. (2006). Osnovy pedahohichnoi tvorchosti: Pidruchnyk [Fundamentals of Pedagogical Creativity: Textbook] / S. Sysioieva – K.: Milenium, – 260 p. [in Ukrainian]

8. (1974). Khudozhestvennoe tvorchestvo v detskom sadu [Artistic creativity in kindergarten] / pod red. N. Vetluginoi. – M.: Prosveshchenye, – 170p, PP. 88 – 89. [in Russian]

9. Shypilo L. (2013). Hri-dramatyzatsii – nalezhnu uvahu [Dramatization needs proper attention] / Shypilo L. // Doshkilne vykhovannia. — №1. – S. 14 – 17. [in Ukrainian]

АНОТАЦІЯ

У статті проаналізовано погляди науковців щодо формування творчої особистості дитини передшкільного віку, доведено, що концептуальною засадою кожної технології є формування творчої особистості на основі вияву творчих здібностей у ранній віковий період. Творчості треба вчити, щоб насамперед не було зворотного процесу розчарування невдалими спробами та пошуками легкого витвору, вкорінюючи в підсвідомості дитини відчуття екстраординарного інтелектуального підґрунтя творчості – знань, умінь та навичок. Творча особистість у різних видах діяльності виявляється в пошуку нового, ініціативі та самостійності у виборі об'єкта діяльності й у процесі її здійснення, в оригінальності способів та результатів цієї діяльності, а також в умілому використанні знань, умінь і навичок, у вмінні бачити нові завдання у звичному, щоденному.

Доведено, що для ефективного протікання процесу розвитку творчої особистості дошкільника необхідне відповідне керівництво з боку вихователя, яке є важливим чинником активізації процесу розв'язання творчих і винахідницьких завдань, проблемних ситуацій, допомагає розвинути самоконтроль.

Зазначено, що широкі можливості щодо творчих проявів дітей дає театралізована діяльність, яка має унікальні потенційні можливості щодо вирішення завдань формування творчих здібностей у дітей. Причому, кожен із її видів дозволяє вирішувати конкретні завдання, водночас забезпечуючи величезний позитивний вплив на формування творчих здібностей у дошкільників. Педагогічне керівництво театралізованою діяльністю в закладі дошкільної освіти включає: виховання в дитини основ загальної культури; долучення дітей до мистецтва театру; розвиток творчої активності, їхніх ігрових умінь.

У відповідності з теоретичним обґрунтуванням даної проблеми розроблялась методика її дослідження, визначено вимоги щодо організації театралізованої діяльності, представлено модель формування творчої особистості дітей передшкільного віку у процесі театралізованої діяльності, в результаті застосування якої підвищилася результативність роботи.

Ключові слова: дитина передшкільного віку, театралізована діяльність, творча особистість, творчі здібності, педагогічне керівництво.